Л. М. Юр'єва, Н. Г. Вишневська, О. М. Бобовнікова, Ю. В. Кулеш

Клініко-соціальна характеристика хворих на шизофренію, знятих з диспансерного обліку в зв'язку з одужанням чи стійким поліпшенням здоров'я

Дніпропетровська державна медична академія,
КЗ «Дніпропетровська міська лікарня № 14»
(м. Дніпропетровськ)

У роботі проведений аналіз 102 медичних карток амбулаторного хворого (ф. № 025/У 87, № 1030) хворих на шизофренію, яких було знято у 2007 році з диспансерного обліку в КЗ МЛ № 14 м. Дніпропетровська. Дослідниками вивчалися: клінічна (вік початку, тип перебігу й форма захворювання, кратність госпіталізацій, групи препаратів, які було використано у лікуванні, тривалість перебування на диспансерному обліку у психіатра), а також соціальна характеристики хворих (сімейний стан, трудова діяльність, перебування на інвалідності). Наведені дані свідчать, що разом з такими чинниками як вік почала захворювання, форма і тип перебігу захворювання, на вихід захворювання впливає рівень сімейної, трудової та соціальної реабілітації хворих.

L. N. Yur'yeva, N. G. Vyshnevs'ka, E. M. Bobovnikova, Yu. V. Kulesh

Clinical and social characteristics of outpatients suffering from schizophrenia no longer requiring regular medical checkups because of recovery or stable health improvement

Dnipropetrovs'k medical Academy,
Dnipropetrovs'k City mental Hospital № 14
(Dnipropetrovs'k)

102 medical cards of outpatients suffering from schizophrenia no longer requiring regular medical checkups during 2007 in Dnipropetrovs'k City Mental Hospital № 14 were analyzed. Investigators researched the clinical (age of onset of disease, form and type of clinical course, number of hospitalizations, groups of medications used for treatment, duration of undergoing regular medical check-up) and social characteristics of outpatients (family status, labor activity, presence of disablement). The analysis showed that the level of family, working and social rehabilitation have an influence on a disease outcome along with such factors as age of onset of disease, form and type of clinical course.

УДК 616.89-362.21.004.68(477.51)

В. І. Ященко, Л. Л. Ященко, В. І. Скрипник
Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня (м. Чернігів)

ДОСВІД РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХІАТРИЧНОЇ СЛУЖБИ В РЕГІОНІ

Концепція розвитку психіатричної служби Чернігівської області на сьогоднішній є єдиною такого роду на теренах України. Вона була прийнята на Колегії УОЗ у жовтні 2006 року в зв'язку з незадовільними показниками психічного здоров'я населення області. На впровадження даної програми був встановлений термін 4 роки з проведенням у 2 етапи. Одним з основних завдань Концепції є забезпечення доступності та якості психіатричної допомоги для населення шляхом інтеграції психіатричних послуг у систему первинної медико-санітарної допомоги, підвищення рівня первинної діагностики психічних розладів, своєчасного втручання та ефективного впливу на перебіг психічних захворювань. Очікуваним результатом від впровадження Концепції є підвищення ефективності роботи галузі охорони психічного здоров'я в області.

На першому етапі впровадження програми планувалось відійти від районованого принципу організації психіатричної допомоги в стаціонарі психоневрологічної лікарні, оскільки він не покращував її ефективності, а навпаки, призводив до ускладнення процесів реабілітації хворих. Це було пов'язане з тим, що в стаціонарних відділеннях перебували хворі з різними психічними станами та на різних стадіях перебігу психічних розладів, що суперечило деонтологічним та клінічним вимогам, призводило до небажаного егротогенічного впливу. На відміну від районованого був запропонований якісно новий підхід щодо надання допомоги хворим на психічні розлади шляхом створення спеціалізованих центрів, які передбачають нозологічне та станове розмежування хворих на психічні розлади.

Перший етап впровадження концепції включив в себе такі кроки.

У лютому 2007 року в Чернігівській обласній психоневрологічній лікарні було створено 10 спеціалізованих центрів на базі існуючих відділень:

— центр гострих психічних та поведінкових розладів;

— центр стаціонарної реабілітації;

— центр лікування хворих з порушеними соціальними зв'язками;

— центр надання допомоги хворим похилого віку (в тому числі відділення паліативної психіатричної допомоги для пацієнтів з важкою супутньою соматичною патологією);

— центр порушень психічного розвитку (дитячо-підлітковий);

— центр лікування психосоматичних розладів, неврозів, пограничних та кризових станів;

— центр стаціонарної наркологічної допомоги, який включає 12 ліжок інтенсивної терапії, а також відділення детоксикації;

— центр інфекційної патології у хворих на психічні розлади;

— діагностично-лікувальний центр, який включає рентген-кабінет, кабінет функціональної діагностики, клініко-діагностичну, біохімічну, бактеріологічну лабораторії, фізіотерапевтичне відділення та консультативний відділ спеціалістів — терапевта, хірурга, гінеколога, невролога, окуліста, стоматолога;

— центр амбулаторно-консультативної та реабілітаційної допомоги, який складається з диспансерного відділення та денного стаціонару.

З метою виявлення ефективності такого нововведення був проведений аналіз діяльності стаціонару в умовах роботи створених спеціалізованих центрів протягом року, який показав таке:

— кількість пролікованих хворих зросла на 13,5 %

— тривалість перебування на ліжку хворих зменшилась на 14 %;

— лікарняні дні пролікованих хворих зменшилися на 2,3 %;

— обіг ліжка збільшився на 12 %;

— летальність зменшилась на 20 %;

— розбіжності діагнозів зменшилися в 4 рази;

— середня тривалість перебування виписаного хворого по лікарні зменшилася на 6 днів.

Таким чином, зміна принципу лікування хворих у психіатричному закладі призвела до зростання всіх інтенсивних показників, що вказує на обґрунтованість і доцільність впровадження центрів, які передбачають диференційований підхід для проведення комплексних реабілітаційних заходів з урахуванням гостроти проявів психічних розладів, ступеня вираженості дефектної симптоматики, мотивації до участі хворих в лікувальному процесі.

02.06.2008 року в м. Семенівка, що знаходиться в 170-ти кілометрах від обласного центру, на базі Семенівської ЦРЛ (оренда приміщення) було створено міжрайонне відділення на 25 ліжок (в межах існуючого ліжкового фонду та штатного розкладу обласної психоневрологічної лікарні). Метою такого кроку є наближення спеціалізованої психіатричної допомоги для жителів 5 віддалених північних районів області (Семенівський, Новгород-Сіверський, Корюківський, Сосницький, Коропський). Проаналізувавши результати роботи відділення протягом календарного року, можна зробити висновок, що останнє повністю виконує покладені на нього функції. Відтак, в порівнянні із загальнолікарняними показниками, зайнятість ліжка більша в півтора рази, тривалість перебування користуваного хворого на 3,6 дні менша, вполовину менша летальність, в півтора рази більший обіг ліжка, а процент виконання ліжко-днів найвищий по лікарні і складає 120,8 %.

3 січня 2008 року було створено спеціалізовану обласну психіатричну ЛКК на базі диспансерного відділення, метою якої є розгляд складних та конфліктних випадків, які виникають в процесі лікування хворих, вирішення питань працездатності.

Для формування статистичної бази та організації роботи психіатричної служби області на сучасному рівні в нашій лікарні впроваджено програмне забезпечення, яке включає в себе такі програми: «Кадри», «Ліжковий фонд та його використання», «Стаціонар», «Смертність», «Поліклініка», «Диспансеризація», «Автоматизована система контролю документів», «Бухгалтерія», «Медстат». Також створена комп'ютерна база даних постраждалих від аварії на ЧАЕС, які мають психічні розлади, з метою більш повного використання коштів Чорнобильського фонду. Крім цього впроваджений електронний корпоративний зв'язок в мережі закладів медичної допомоги області, лікарню було підключено до інформаційної мережі «Інтернет», створено власний сайт.

Відповідно до Концепції розпочато підготовку медичних кадрів загальної мережі з метою покращення якості надання первинного та вторинного рівнів психіатричної допомоги. В план підготовки лікарів загальної практики та середніх медичних працівників включені питання виявлення психічних розладів, при цьому зроблений акцент на депресивні розлади. Організований курс лекцій для лікарів-інтерністів фахівцями нашої лікарні з питань ранньої діагностики психічних захворювань. Під час проведення атестації лікарів усіх спеціальностей враховуються знання з питань психічного здоров'я.

На II етапі виконання Концепції, який розрахований на 2009—2010 роки, планується:

Завершити організаційні заходи із створення на базі Валківської психіатричної лікарні будинку-інтернату психіатричного профілю. В разі вирішення даного питання позитивно планується відкрити міжрайонне психоневрологічне відділення на 40 ліжок на базі ЦМЛ м. Прилуки для забезпечення спеціалізованою психіатричною допомогою населення південних районів області (Прилуцький, Талалаївський, Срібнянський, Варвинський, Ічнянський).

Створити на базі ЧОПНЛ бригаду спеціалізованої швидкої медичної допомоги. Це потрібно для того, щоб лікарі бригади працювали в єдиному медичному просторі зі своїми колегами-психіатрами, могли підвищувати свою кваліфікацію і відповідно якості надання медичної допомоги, користуватися базою даних психоневрологічної лікарні, адже обслуговуючи виклик, вони достатньої інформації про хворого не мають.

Протягом 3-х років постійно аналізується показники роботи центрів, окремих структур, підрозділів лікарні, а також їх навантаження та ефективність. За результатами даного аналізу мобільно змінюється їх структура, кількість ліжок та спеціалізація останніх.

Таким чином реорганізація психіатричної служби в Чернігівській області дала позитивні результати, покращилася якість надання психіатричної допомоги хворим на психічні розлади. Тепер якісна спеціалізована допомога наближена до жителів віддалених районів області, які раніше проходили лікування на непрофільних ліжках.

Надійшла до редакції 03.10.2009 р.

В. И. Ященко, Л. Л. Ященко, В. И. Скрыпник

Опыт реорганизации психиатрической службы в регионе

Черниговская областная психоневрологическая больница (г. Чернигов)

Статья посвящена опыту реорганизации психиатрической службы Черниговской области.

Показано, что мероприятия I этапа реорганизации позволили приблизить качественную специализированную помощь к жителям отдаленных районов области, улучшить качество оказания психиатрической помощи.

V. I. Yashchenko, L. L. Yashchenko, V. I. Skrypnyk

The experience of a reorganization of the mental health service in a region

Chernigiv Regional Psychoneurological Hospital (Chernigiv)

The article deals with an experience of a reorganization of the mental health services in Chernigiv region.

It was shown that measures of the 1st stage of the reorganization allow us to make a high quality specialized service closer to the population from distant districts of the region and to improve a quality of mental health service.